

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/222/2015
Identifikačné číslo spisu: 2310215853
Dátum vydania rozhodnutia: 17.12.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:2310215853.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V., nar. XX.XX.XXXX., bývajúcí u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: matka R., rod. N., bývajúca v H., zastúpená JUDr. PaedDr. Ivanom Pecníkom, PhD., MBA, advokátom v Bratislave, Karloveská 3154/6C, a otec V., bývajúcí v H., v konaní o návrhu otca na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 16 P 204/2010, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 27. februára 2015 sp. zn. 11 CoP 13/2015,

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Galanta uznesením z 12.1.2015 č. k. 16 P 204/2010-424 prikázal otcovi, aby sa zdržal styku s maloletým V., nar. XX. decembra XXXX v rozsahu, ktorý je určený uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 14.10.2013 a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Súd prvého stupňa v odôvodnení uviedol, že matka osvedčila aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostrednej ujmy. Nezistil žiadnu skutočnosť, svedčiacu o bezprostrednom ohrození života dieťaťa, ktoré je v starostlivosti matky, preto je toho názoru, že predbežné opatrenie je vyhotovené včas, teda v 30 dňovej zákonnej lehote. Návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel, pričom sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a preto aj ďalšie dôvody v odôvodnení neuvádza.

Okresný súd Galanta opravným uznesením z 5.2.2015 č. k. 16 P 204/2010-453 opravil poslednú vetu záhlavia uznesenia Okresného súdu Galanta č. k. 16 P 204/2010-424 zo dňa 12.1.2015 tak, že predmet konania má správne znieť: „v konaní o návrhu otca na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 12.1.2015, takto“.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že pri vyhotovovaní uznesenia Okresného súdu

Galanta č. k. 16 P 204/2010-424 zo dňa 12.1.2015 došlo k zrejmej nesprávosti, keď súd v záhlaví uznesenia uviedol nesprávne predmet rozhodovania, ktorý údaj bol uvedený nesprávne už v koncepte uznesenia, čím sa chyba premietla do prvopisu i do rovnopisov uznesenia.

Krajský súd v Trnave na odvolanie otca uznesením z 27.2.2015 č. k. 11 CoP 13/2015-460 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že otec maloletého je oprávnený stýkať sa s maloletým V. každú prvú sobotu v mesiaci od 14.00 hod. do 16.00 hod., čím zmenil uznesenie Okresného súdu Galanta o nariadení predbežného opatrenia č. k. 16 P 204/2010-333 zo dňa 14.10.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11 CoP 45/2014-383 zo dňa 23.6.2014. Styk s maloletým upravil tak, že otec prevezme maloletého pred bytom matky v stanovenom čase a dieťa matke na rovnakom mieste vráti, matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť, otcovi ho na určenom mieste a v stanovenom čase odovzdať.

V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bolo návrhu matky vyhovené a bolo zmenené nariadené predbežné opatrenie tak, že súd prikázal otcovi, aby sa zdržal styku s maloletým V. v rozsahu, ktorý je určený v uznesení Okresného súdu Galanta zo dňa 14. októbra 2013 do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Z dosiaľ vykonaného dokazovania vyplynula jednoznačne zmena pomerov na strane maloletého V. a to zmena v jeho vzťahu k otcovi a k stretávaniu sa s ním. Z aktuálne predložených psychologických a psychiatrických správ vyplynul odmietavý postoj maloletého k otcovi až do takej intenzity, že u maloletého bola diagnostikovaná epizóda stredne ťažkej depresie a tiež vyplynulo odporúčenie zúženiu styku, poprípade jeho nerealizácia. Vzhľadom na vek dieťaťa, ktoré malo v decembri 2014 11 rokov a najmä na diametrálnu odlišnosť záverov znaleckého posudku vypracovaného v septembri 2012 a záverov teraz predložených psychiatrických a psychologických správ z decembra 2014 (rozpätie dvoch rokov) nepovažoval za dôvodný úplný zákaz styku otca s maloletým, keď neboli prezentované žiadne závažné skutočnosti, ktoré mohli zásadne ovplyvniť postoj maloletého k otcovi, navyše ak sa maloletý s otcom po túto dobu ani riadne pravidelne nestretával. Takže v riadnom konaní bude potrebné vykonať kontrolné znalecké dokazovanie, ktoré vyhodnotí obidva protichodné psychologické závery a zistí vzťah otca so synom. Do tejto doby však podľa názoru odvolacieho súdu nie je vhodné zakázať styk otca s maloletým, keď za takejto situácie by otec úplne stratil zo synom kontakt a na osobu otca neboli preukázané žiadne zlé relácie. Mal za to, že jedenásťročný chlapec môže stráviť s otcom, ktorý žije v tej istej dedine dve hodiny jedenkrát v mesiaci (každú prvú sobotu v mesiaci). Počas tejto doby bude mať otec možnosť vplývať výchovne na svojho syna a najmä udržať s ním vzájomný kontakt. Apeloval na matku dieťaťa, aby vhodným spôsobom vzhľadom k povahe a správaniu syna toho pripravila na krátke stretnutie s otcom. Taktiež apeloval na otca, aby počas tohto styku pripravil pre maloletého program, ktorý ho zaujme a ktorý mu pomôže budovať si vzájomný vzťah s ním.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie matka maloletého, ktorého prípustnosť odôvodňovalo ustanovenie § 237 písm. f / O.s.p. Namietala, že súd prvého stupňa jej zaslal odvolanie otca proti uzneseniu č. k. 16 P 204/2010-424 zo dňa 12.1.2015 a výzvu, aby sa v lehote troch dní vyjadrila k odvolaniu otca. Uvedené rozhodnutie bolo doručené jej právnenému zástupcovi dňa 24.2.2015. Krajský súd však o podanom odvolaní otca rozhodol už dňa 27.2.2015, teda ešte počas plynutia lehoty na vyjadrenie sa k veci a bez toho, aby sa k veci mohla vyjadriť. Má za to, že uvedeným postupom súdu sa jej znemožnila, resp. sťažila možnosť realizovať procesné právo, ktoré slúži na obranu a ochranu jej práv a záujmov (resp. aj práv maloletého) a teda súd nerešpektoval procesné práva matky ako účastníčky konania. Taktiež má za to, že sa jedná o veľmi vážne rozhodnutie v konaní, nakoľko matka aj v podanom návrhu na vydanie predbežného opatrenia osvedčila existenciu reálnej hrozby, že prípadná realizácia práva otca na styk s maloletým môže bezprostredne ohroziť fyzický a psychický vývoj maloletého. Navrhla taktiež, aby podľa § 243 O.s.p. bola ešte pred rozhodnutím o dovolaní odložená vykonateľnosť uznesenia odvolacieho súdu v Trnave zo dňa 27.2.2015 sp. zn. 11 CoP 13/2015-460. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že sa uznesenie Okresného súdu v Galante zo dňa 12.1.2015 č. k. 16 P 204/2010-424 potvrdzuje.

Otec maloletého a kolízny opatrovník sa k dovolaniu matky písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) riadne zastúpená (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal skôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovolanie účastníka konania upravené v tretej hlave v štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatne rozhodnutia odvolacieho súdu len v prípadoch, v ktorých to pripúšťa zákon.

Dovolanie matky maloletého napadajúce rozhodnutie o predbežnom opatrení smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné ak za a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Odvolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak za a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že odvolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky (vid' § 239 ods. 2 O.s.p.). V § 239 ods. 3 O.s.p. sú uvedené uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie nie je procesne prípustné, i keď prípadne vykazujú znaky uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. takto spod úpravy danej v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. vyníma určité uznesenia (medzi iným uznesenia odvolacieho súdu o predbežnom opatrení), proti ktorým v dôsledku toho dovolanie podľa tohto ustanovenia nie je prípustné.

Dovolanie matky maloletého dieťaťa, ktoré smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení je preto podľa § 239 ods. 3 O.s.p. neprípustné.

Jej dovolanie by v dôsledku toho mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú uvedené v § 237 O.s.p.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť odvolacieho súdu (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakladajúcich zmätočnosť, neobmedzil sa preto dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu) odvolacieho súdu, ak za a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené.

Dovolateľka v danej veci nenamietala vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. a procesné

vady tejto povahy nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Matka maloletého dieťaťa v dovolaní uviedla, že postupom odvolacieho súdu jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľka namieta porušenie práva na kontradiktórne konanie a tiež princípu rovnosti zbraní. Tvrdí, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) postupom odvolacieho súdu, ktorý jej znemožnil realizovať právo vyjadriť sa k procesnému úkonu protistrany. Odvolanie otca jej totiž bolo doručované tak, že z hľadiska časového nemala reálnu možnosť zaujať k nemu stanovisko a so svojim stanoviskom oboznámiť súd. Odvolací súd rozhodol bez toho, aby vyčkal, či sa matka vyjadrí k odvolaniu otca.

Podľa § 75 ods. 8 Občianskeho súdneho poriadku o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom aj spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu, ktorým súd odmietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, sa ostatným účastníkom nedoručuje, rovnako sa im nedoručuje ani uznesenie, ktorým súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Táto konštrukcia je špecifická len pre konania o predbežných opatreniach a konkrétnejšie len ak ide o odvolania proti uzneseniam, ktorým bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnutý alebo ktorým bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý, pretože v zmysle § 209a O.s.p. vo všeobecnosti platí, že ak nejde o prípad uvedený v ustanovení § 209 ods. 1 druhá veta, doručuje súd prvého stupňa bezodkladne odvolanie ostatným účastníkom, a ak ide o odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov, aby sa k odvolaniu vyjadrili. Dané uznesenia nemožno považovať za rozhodnutia vo veci samej.

Podľa § 209a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vety, doručí súd prvého stupňa bezodkladne odvolanie ostatným účastníkom a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej vyzve účastníkov, aby sa k odvolaniu vyjadrili.

Doručovanie odvolania ostatným účastníkom konania je úkon, ktorý môžu realizovať súdni úradníci (nie sudcovia) v rámci kompletizácie spisu na súde prvého stupňa. Ak nejde o oneskorené odvolanie, odvolanie podané neoprávnenou osobou, odvolanie ktoré účastník ani napriek výzve súdu nedoplnil, súd prvého stupňa doručí odvolanie ostatným účastníkom konania. Otázkou, čo je doručenie odvolania bez zbytočného odkladu, treba riešiť so zreteľom na povinnosti, ktoré má prvostupňový súd po podaní odvolania podľa § 209 ods. 1. V § 209 ods. 1 je upravený postup, ktorý môže významne ovplyvniť doručenie odvolania ostatným účastníkom bez zbytočného odkladu, ak napríklad treba overiť včasnosť podania odvolania alebo vyčekať na súčinnosť odvolateľa pri odstraňovaní väd odvolania. Zisťovanie, či netreba postupovať podľa § 209 ods. 1 je však pomerne náročnou činnosťou zameranou na splnenie procesných podmienok odvolacieho konania, ktoré by mal vždy posudzovať sudca. Súd prvého stupňa doručuje účastníkom konania jednak odvolania proti meritórnym rozhodnutiam, ale aj proti nemeritórnym rozhodnutiam, ktoré sa doručujú (§ 168 ods. 2). Súd bude doručovať odvolanie proti nemeritórnym uzneseniam, len ak je to potrebné pre vedenie konania, ak je proti uzneseniu prípustné odvolanie alebo ak sa ním ukladá účastníkovi nejaká povinnosť. Ak odvolanie smeruje proti meritórnemu rozhodnutiu, súd prvého stupňa vyzve účastníkov na vyjadrenie k odvolaniu. Súd prvého stupňa nie je

povinný vyzvať účastníka konania na vyjadrenie sa k odvolaniu proti nemeritórnemu rozhodnutiu. To však nebráni tomu, aby sa účastník vyjadril k odvolaniu, keďže odvolanie proti nemeritórnemu rozhodnutiu sa účastníkovi zasiela. Právna úprava rovnako nebráni súdu prvého stupňa, aby vyzval účastníka konania na vyjadrenie sa k odvolaniu proti nemeritórnemu rozhodnutiu.

Možno teda uzavrieť, že ak súd prvého stupňa vyzval matku maloletého na vyjadrenie sa k odvolaniu proti nemeritórnemu rozhodnutiu a odvolací súd rozhodol bez toho, aby vyčkal či sa matka vyjadrí k odvolaniu otca nedošlo postupmi súdov k odňatiu možnosti konať pred súdom matke maloletého v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že matka maloletého neopodstatnene namieta, že v konaní jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f / O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania matky maloletého nevyplýva z § 239 ods. 3 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolateľkou uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c / O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.